

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. I. Quid sit beneficentia, & quibus exhibenda?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

DISPUTATIO XXVII

De duobus prioribus actibus caritatis externis, scilicet
beneficentia & eleemosyna.

DUBIUM I.

Quid sit beneficentia, & quibus exhibenda?

I
Beneficentia
per se perti-
net ad cari-
tatem Dei
aut proximi.

CONCLUSIO I. Beneficentia est actus externus caritatis; vel theologica, si proximo beneficiat propter Deum; vel virtutis moralis, si proximus ametur propter se, & vero actu benevolentiae erga ipsam. Ita D. Thomas q. 31. art. 1. & 4. ubi id etiam bene probat; quia beneficentia exterior ex se nata est proficisci ex actu interno, quo alteri bene volumus: atqui bene alicui velle est actus caritatis, alterutro ex modis iam dictis: ergo similiter bene alicui facere est actus caritatis.

D. Thom.

Per accidens
pertinet ad
alias virtu-
tes.

Notat tamen D. Thomas, nos ob alios varios fines honestos posse alii bene facere: & sic beneficentia pertinebit ad diuersas virtutes denominatione extrinseca: qua ratione etiam quibus alij externi virtutum actus possunt à variis virtutibus imperari.

2
Quis ordo
seruandus in
beneficentia.

CONCLUSIO II. Debemus, quantum est in nobis, omnibus benefacere, saltem in genere pro omnibus hominibus quandoque orando: & in particulari iis, quibus necessitatem patientibus hinc & nunc benefacere possumus, magis tamen nobis coniunctioribus: quia hos tenemur prae aliis diligere, nisi aliorum necessitas aut aliae circumstantiae contrarium suadeant. Ita D. Thomas supra a. 2. & 3. vide dicta disp. 25. dub. 9. ubi haec satis explicui: eodem enim ordine tenemur vni prae altero benefacere, quo tenemur vnum prae alio amare.

D. Thom.

DUBIUM II.

Quid sit eleemosyna, seu cuius virtutis sit actus?

3
Nota Primò, eleemosynam venire à Græco *ἐλεῶ*, id est misereor, atque idem significare cum misericordia, seu potius significare ipsum exercitium, siue externum opus misericordiae; nam misericordia communiter sumitur pro actu interno, & eleemosyna pro externo opere. Sicut etiam à D. Thoma q. 30. & 32. sumuntur. Sicut igitur misericordia (vt dixi disput. 26. dub. 4. concl. 3.) est propriè displicentia miseriae alienae, & voluntas eam subleuandi; ita eleemosyna est propriè ipsa subleuatio alienae miseriae, siue ipsum opus quo haec subleuatur.

Eleemosyna
est actus ex-
ternus miseri-
cordiae.

D. Thom.

4
Hinc quidam apud D. Thomam q. 32. art. 1. eam ita definiunt: Eleemosyna est opus, quo datur aliquid indigenti, ex compassione propter Deum. In qua definitione verbum compassio dupliciter potest sumi. Primò, propriè pro vera passione,

siue commotione partis inferioris animi alterius miseriae compariens; & sic illa passio definitionis non est essentialis, aut omnino necessaria: nam, vt satis patet ex dictis disp. 26. dub. 9. tam actus internus, quam externus misericordiae potest esse sine huiusmodi compassione; sed solum indicat quid communiter in nobis fieri soleat: communiter enim dantes eleemosynam, aliqua eiusmodi compassione ad id faciendum incitantur. Secundò, compassio potest sumi minùs propriè, pro interna voluntatis displicentia, qua ei aliena miseria displicet: & in hac significatione compassio misericordiae est essentialis; vt supra ostendi. Item quod ibi dicitur propter Deum, solum est necessarium, vt eleemosyna sit actus caritatis theologicae. Nam vt sit verus actus misericordiae, & conuenienter vera eleemosyna, sufficit quòd fiat vt proximi miseria subleuetur, siue ex amore benevolentiae erga ipsum proximum, vt patet ex dictis disp. 26. dub. 4.

Nota Secundò, eleemosynam tam in comuni sermone, quam in sacris Litteris, saepe sumi pro re quam damus indigenti, vt eius inopiam subleuemus; sic vnus dicitur dare & alter accipere eleemosynam. Hinc Lucae 12. dicitur: Vendite quae possideris, & date eleemosynam, & Accetorem 3. Rogabat autem vt eleemosynam acciperet.

Nota Tertiò, D. Thomam q. 32. a. 1. in corpore dicere, quòd actus exteriores ad illam virtutem referuntur, ad quam pertinet id, quòd est motuum ad agendum huiusmodi actus. Potest autem hoc dupliciter fieri. Primò, ita vt actus externus ordinetur ad finem siue motuum sibi intrinsecum. Secundò, vt ordinetur ad finem sibi extrinsecum. Finis autem ille dicitur alicui actui externo intrinsecus, ad quem hic sua natura ordinatur, ita vt hic illi ex se natus sit causare. Sic sumptio medicinae est nata causare sanitatem, & datio eleemosynae nata est remouere miseriam pauperis; & ideo hi sunt fines intrinseci illarum actionum: fines verò extrinseci sunt alij ab his distincti, ad quos pro voluntate operantis illae actiones ordinantur: vt si quis det alteri medicinam vt in delictum aut honorem consequatur: aut si quis det eleemosynam vt satisfaciatur pro peccatis, vel vt aliquid à Deo impetret. Ratione prioris finis, actus externi habent intrinsecam honestatem, & ex se sunt actus certae virtutis: at ratione finis extrinseci, solum sunt boni denominatione extrinseca, caeterum sola ratione ad aliquam virtutem pertinent. Hinc quando aliquis dat eleemosynam, vt aliquid salutem pertinens à Deo impetret, illa datio intrinsecè & secundum se, ac prout praescindit ab actu imperante, est actus misericordiae;

vt actus
eleemosynae
est actus
compassionis
& propter
Deum.

Eleemosyna
accipitur
pro vicino.

Luc. 12.

Accetorem 3.

8. Thom.

Quia finis
actus intrin-
secus est qui
causatur.

Vnde actus
externus ac-
cipiens intrin-
secam honesta-
tatem.